

LES MISSIONS POPULARS I LA «RÀDIO DE LA MISSIÓ»

ÀNGEL RODRÍGUEZ VILAGRAN

El present article explica el paper que va jugar la ràdio en les missions populars a la diòcesi de Girona. Principalment, van ser els missioners de Casa Missió de Banyoles que la van utilitzar com a eina d'evangelització en les missions que ells organitzaven per encàrrec de les parròquies. La «ràdio de la missió» es va popularitzar el segle passat a final de la dècada dels 50, i va tenir una durada aproximada d'uns deu anys. No hi havia professionals, i eren els mateixos missioners que es posaven davant d'un micròfon per presentar programes morals i formatius. L'article també fa una exposició del que eren aquells actes de divulgació de la fe: les missions populars, conegudes com «la Santa Missió».

paraules clau: **missions populars, ràdio, casa missió, emissora**

Les «missions populars», conegudes també amb el nom de la «Santa Missió», consistien en un seguit de prediques continuades en una població, amb una durada aproximada de deu a quinze dies. Les portaven a terme sacerdots, religiosos o frares que eren anomenats «missioners». La ràdio hi va jugar un paper important. Els que més la van utilitzar a la nostra diòcesi van ser els missioners de Casa Missió de Banyoles.

La «ràdio de la missió» es va popularitzar a final de la dècada dels 50 i va tenir una durada aproximada d'uns deu anys. No hi havia professionals, i eren els mateixos missioners que es posaven davant d'un micròfon per presentar programes catequètics. La major part de la programació consistia a retransmetre allò que ja sortia pels altaveus instal·lats en el campanar del poble: sermons, misses, rosaris... De fet, el que va aconseguir la ràdio va ser apropar a les cases una mena de filoprogramació radiofònica que ja sortia pels altaveus.

LES MISSIONS POPULARS

Les «missions populars» vénen de molt antic. Ja es coneixien amb aquest nom les que feia el dominic valencià Vicent Ferrer (1350-1419), de qui es diu que predicava en català en molts països d'Europa sense cap mena de dificultat. Moltes persones l'acompanyaven per escoltar

els seus sermons centrats en la fi del món i en la pràctica penitencial. Cal no oblidar tampoc els sermons del franciscà sicilià Mateu Guimerà d'Agrigent (1377-1450) o els del sacerdot castellà Juan de Àvila (1500-1569).

La pietat que fomentà el Concili de Trento (1545-1563) va fer augmentar i popularitzar arreu aquest tipus de prediques. Els caputxins s'hi dedicaren a Catalunya des de 1667. Ells van començar a repartir en les missions diversos fullets que eren resums del que es predicava. Els franciscans de la branca dels observants van obrir fins i tot un seminari missional a Escornalbou (Baix Camp). Per altra banda, sant Vicenç de Paül va fundar la Congregació de la Missió, la qual es va establir a Barcelona el 1703.

A la nostra diòcesi existeixen, documentades, missions populars molt antigues que eren encomanades pels bisbes de Girona. Per exemple, Mons. Francesc Arévalo de Zuazo en va proposar una l'any 1601 (*Diccionari d'Història eclesiàstica de Catalunya*, Vol. II: 633) i altres prelats posteriors com Francesc de Senjust en el 1625, Francesc Dou en el 1669 o en el 1732 Baltasar Bastero.

Se sap per Lluís G. Constans (1952: 2-4) que Banyoles havia rebut una missió l'octubre de 1733, organitzada pels pares jesuïtes. Hi hagué més missions a la ciutat de l'Estany: el 1764 (jesuïtes), el 1791 (caputxins) i el 1802 (caputxins). La més important celebrada fins aleshores era la del pare Antoni Maria Claret, que es va portar a terme a final de l'any 1845. En l'article de Constans es llegeix:

Desde los más apartados rincones y villorrios de la comarca, en procesión y rezando el santo Rosario, como los buenos vecinos de San Miguel de Campmajor, que se tiraban diez kilómetros bien cumplidos, acudían a la Santa Misión de Bañolas, doblemente famosa por haber ocurrido en ella, según testigos de vista, el siguiente caso: Advertido el Santo de la presencia de una mujer que persistía en quedarse en el templo en un acto especial para hombres, dícese que contestó tranquilamente: «No us hi amoïneu; deixeu-la, que no sentirà res». Y en efecto. A pesar de estar bien sentada muy cerca del pùlpito, ni palabra percibió de la mentada conferencia.

Sembla que Claret va deixar petjada:

El verbo arrebatador del apóstol del s. XIX caló muy hondo en el alma de nuestros abuelos, que desde entonces cumplieron con más fervor sus deberes religiosos y morales, conducta que valió a nuestra antigua villa el honroso sobrenombre de «levítica» con el que la distinguen los fieles del obispado.

Després de 1845, Banyoles tindria altres missions populars organitzades per jesuïtes, caputxins o els missioners de Casa Missió. D'entre les més participatives, hi ha la de 1953, a càrrec dels pares jesuïtes i el missioner de Casa Missió Sebastià Regí. En aquesta, hi va assistir el bisbe d'aleshores, Josep Cartañá.

D'altres missioners populars a Catalunya foren el pare carmelita teresià Antoni Palau (1811-1872) o el dominic Francesc Coll (1812-1875).

També els jesuïtes van jugar un paper important. L'any 1951 van predicar 550 missions a l'Estat espanyol (*Horizontes*, febrer-març 1953: 8). Tenim el cas del pare Josep Maria Pijoan, que creà el 1920 l'Apostolat de Missions Parroquials a Catalunya. Aquesta entitat va publicar fins i tot un manual: *Instrucció i ceremonial per organitzar les missions populars a Catalunya*. L'Apostolat de Missions Populars encarregava al Foment de Pietat opuscles i material imprès per repartir.

NEIX CASA MISSIÓ

Bona part de les missions populars a la diòcesi de Girona a partir de la tercera meitat del segle XIX van anar a càrrec dels missioners diocesans de Casa Missió. Amb tot, també en van convocar religiosos de diverses comunitats. A tall d'exemple tenim els pares paüls (Beuda, desembre de 1941), els ja esmentats jesuïtes (Lloret de Mar, novembre de 1942), els pares claretians (Salt, febrer de 1944) o bé els pares cordimarians (Salt, març de 1961).

Casa Missió va ser fundada pel pare Joan Planas i Congost (Navata, Alt Empordà, 27 de novembre de 1810-Girona, 4 d'abril de 1886). Era un frare dominic exclaustrat des de l'any 1835, data de la desamortització de Mendizábal. Entre d'altres càrrecs, va ser director del periòdic *El Norte* (any 1869), provincial de l'orde dels dominics a l'Estat espanyol, i fundador, el 1856, del *Bulletí* oficial del Bisbat de Girona —del qual seria director durant el primer any—, autor de com a mínim quinze llibres, i diputat a les Corts espanyoles.¹

El contacte sovint del pare Planas amb les persones del carrer el va convèncer de la necessitat d'una predicació popular i de confessors. L'1 de juliol de 1851 es reuní amb altres capellans a casa seva —situada al carrer Escola Pia de Girona— i fundaren la «Companyia del lector Pare Planas». L'1 de maig de 1858 s'aprojava el primer reglament del que seria el «Colegio de Misioneros del Obispado de Gerona», amb vuit sacerdots, i la comunitat es traslladaria a Banyoles. El nou edifici, una restauració de l'antic monestir benedictí, passaria anomenar-se Casa Missió i seria inaugurat l'any 1867.

Es llegeix en l'article segon del reglament de Casa Missió:

«Els missioners es dedicaran a donar missions, exercicis espirituals i tota mena de predicació evangèlica. Ajudaran els rectors a confessar, acudiran a les presons i hospitals, assistiran els condemnats i els empestats de tot el temps i en la forma que mani el Superior, segons les instruccions que hagi rebut del Sr. Bisbe. Per tant, no serà admès el qui no tingui les qualitats morals o intel·lectuals per fer-ho.»

La predicació era la feina bàsica dels membres de Casa Missió. Per això, es requerien als predicadors unes determinades condicions físiques en aquells temps que no hi havia altaveus. Havien de fer-se sentir bé, vocalitzant i canviant el to de veu. Per aquest motiu els qui volien entrar a la Casa Missió havien de subjectar-se a una prova. La predicació era de caràcter moral a la recerca de la conversió.²

Mn. Lluís Adroher, regent de la parròquia de Sant Julià de Ramis, escrivia en el programa promocional de la Santa Missió celebrada el febrer de 1960 que aquelles prèdiques i els actes que s'hi portarien a terme servirien per «renovar la fe dels pobles: per ella, els justos s'enfervoritzen i els pecadors purifiquen llurs consciències i la caritat i l'amor s'estenen i eixamplen, agermanant-nos a tots».

Quan s'acostava una època concreta de l'Any Litúrgic (Advent, Nadal, Quaresma...), molts rectors de parròquies contractaven els missioners de Casa Missió perquè hi fessin les seves prèdiques. També ho feien per dates o temps especials, com el maig (Mes de Maria) o el dia de la festa patronal del poble.

Les missions populars, o Santa Missió, a diferència de qualsevol altra predicació, es convocaven generalment des de la tardor fins al mes de maig. Duraven entre deu i quinze dies. S'iniciaven un dimecres i finalitzaven el diumenge de la següent setmana. Comptaven generalment amb dos missioners. Si la població tenia un nombre d'habitants ja gran, la xifra pujava a quatre o cinc. També per les dates de Nadal se celebraven missions populars, després del 25 de desembre fins el diumenge després de Reis.

El *Bulletí de l'Església de Girona* (15 febrer 1946: 37-39) descrivia la que es va celebrar a Peralada el desembre de 1945:

LA SANTA MISIÓN DE PERELADA

LA SANTA MISIÓN DE PERELADA

Un gran éxito espiritual, hondo y extraordinario ha alcanzado la Santa Misión dirigida y predicada por los Rdos. Misioneros Diocesanos, D. Jaime Busquets, D. Luis G. Constans y D. José Bastons, en la Condal Villa de Perelada,

1. Per conèixer més dades del pare Planas, podeu consultar Jaume Marquès Casanovas, «El P. Planas i la Casa Missió», *Bulletí de l'Església de Girona*, juliol-agost 1986, p. 396-406. Girona.

2. Més dades sobre Casa Missió i les prèdiques dels missioners a Andreu Soler Soley, «La Casa Missió de Banyoles», *Bulletí de l'Església de Girona*, maig 2005, p. 394-395. Girona.

desde el día 11 al 23 de diciembre del pasado año. Con repique general de campanas, se convocó a las dignísimas Autoridades locales y a todo el pueblo fiel, y, presididos por la venerada Imagen del «Sant Crist Negre», se dirige la procesión hacia la capilla extramuros de San Sebastián, donde son recibidos los RR Misioneros, de acuerdo con las ceremonias de ritual.

Gradual y ordenadamente, discurre el programa de la Santa Misión. La palabra divina penetra en los corazones y resuena conmovida y avasalladora por los recovecos olvidados del alma. En todos los actos generales, la obra misionarial marcha con mayor vigor y arraigo. Asiste, sin cansancio, una concurrencia que llena el vastísimo templo parroquial hasta los topes. El fervor es la característica dominante, y asoma —cada vez más— pujante y entero.

Las popularísimas canciones religiosas se elevan unánimes y suplicantes, impetrandos fructífera cosecha. La Santa Misión, por el favor de lo Alto, se impone y triunfa.

Se suceden, gratísimas, las grandes manifestaciones propias de la Santa Misión. Simpatiquísima fue la Misión dedicada a los niños y niñas de la Parroquia. Con la sonrisa en los labios, todos los pequeños, sin excepción, se acercan confiados a Jesús, comen, emocionados, el Pan de los Ángeles y se congregan en procesión numerosa y desfilan, vivaces e inquietos, por las calles vetustas de la Villa, con sus guiones enhiestos y sus cánticos incesantes.

Se desarrollan, con lúcida exposición y doctrina, conferencias especiales para hombres, mujeres y jóvenes de ambos sexos; temas que se asimilan con edificante admiración. Se procede a la solemne Bendición de una Cruz, robusta y sencilla, como la fe (...). Y concluye la Santa Misión con una jornada apoteósica. El día, densísimo y brillante, desborda el cuadro de todas las previsiones; supera las magníficas jornadas anteriores, y la gran Comunión general y la imponente Procesión eucarística, representan el monumento más alto de fe y piedad que registran los anales de la vida religiosa de Perelada. El pueblo fiel aclama a Jesús Eucaristía. Y cuando esta concurrencia pletórica y vibrante, que siente el estímulo de la presencia de nuestro amantísimo Prelado —a quien toda la Parroquia rindió tributo de adhesión y sumisión filial—, cuando esta muchedumbre ingente, con sus cantos y con sus preces, con sus vítores y con sus banderas al aire, desfila por las amplias avenidas y arenados jardines del Palacio Condal —por magnánima concesión de la familia prócer que embellece y dignifica tan histórico sitio— es entonces cuando el susurro de los vientos y de las aguas, la conjunción de todos los dones y de todas las gracias, se acumulan y se aniquilan para ofrecer al Altísimo el holocausto de una pompa y de una magnificencia litúrgica, que, como el cayado de Pedro, pervivirá en el mundo hasta su consunción. Y ya en el templo, abarrotado, después de la bendición y reserva y del consabido sermón de perseverancia, la doctísima palabra, en tonos paternalísimos, de nuestro Excmo. y Rdmo. Prelado remató el fruto de la Santa Misión con insuperables consignas, normas y guías aplicadas a la vida práctica y esencial de nuestro pueblo.

Cuando, al día siguiente, terminó la Santa Misión con la celebración de un Oficio en sufragio de los fieles difuntos de la Parroquia y fueron despedidos los R.R. Misioneros, comprendimos cuánto nos obliga nuestra gratitud al Dador de todo bien que, por su permisión, ha coronado estas inolvidables jornadas misionales con la evidencia de una amplia efusión de celestiales favores, puesto que la Luz desciende ya de lo alto, como una bendición de Dios.

Es tancaven comerços i bars (*Butlletí de l'Església de Girona*, 15 maig 1947: 102): «Es muy de alabar el cierre completo y voluntario de cafés, tabernas y barberías durante los actos misionales, así como la suspensión de espectáculos en ambos días festivos.» (De la missió a Jafre.)

El *merchandising* que generaven les missions populars era considerable. La de Parlavà convocada el Nadal de 1929 «fue anunciada con unos carteles apropiados que se pusieron en las tiendas, mesones y lugares públicos, y durante ella se repartieron unas 4.300 hojas de propaganda, más de 2.000 libritos de Bona Llevor, y unas 600 medallas y crucifijos: todo en gran parte sufragado por el «Apostolat de Missions y Exercicis» de Barcelona» (*Butlletí de l'Església de Girona*, 29 de març de 1930: 238).

Un altre exemple el tenim a la de Santa Coloma de Farners del 28 de gener al 9 de febrer de 1931 (*Butlletí de l'Església de Girona*, 29 d'abril de 1931:199-200):

Se repartieron 14.000 hojas de propaganda, 3.000 recordatorios, y se entregó a cada una de las familias de la parroquia un ejemplar de la Vida de Ntro. Sr. Jesucristo, escrita en catalán por el Rdo. Cayetano Soler. Como recuerdo de la Misión fue bendecida y erigida una monumental Cruz de hierro ofrecida por una piadosa familia, apareciendo emplazada en la carretera de Anglés, frente al Patronato parroquial.

Les missions populars tot i celebrar-se en una població, tenien també el caràcter de comarcal. No ha d'estranyar, per tant, llegir que en una processó a Cornellà de Terri hi assistissin 7.000 persones (*Butlletí de l'Església de Girona*, 15 abril 1943: 108).

També es concedien indulgències, com en la celebrada l'octubre de 1908 a Girona: «el Ilmo. y Rdmo. Sr Obispo de la Diócesis se ha servido conceder cincuenta días de indulgencia a sus diocesanos por cada acto de la Santa Misión a que concurrieren» (*Butlletí de l'Església de Girona*, 2 d'octubre de 1908: 467).

ELS ALTAVEUS

Els missioners de Casa Missió, amb la intenció d'arribar a quanta més gent millor, van instal·lar potents altaveus a la majoria de poblacions. Hi ha referències d'una instal·lació l'abril de 1947 a Jafre (*Butlletí de l'Església de Girona*, 15 maig 1947: 102):

Durante todos los días funcionó una instalación de micrófonos y correspondientes altavoces. Uno de estos, colocado en la terraza del campanario gracias al cual los sermones y cánticos eran escuchados por los enfermos desde su cama, abierta la ventana, por los guardianes indispensables de las casas, incluso de campo, situadas a media hora de distancia y hasta por los contadísimos sordos voluntarios. Los cánticos del Coro Parroquial ante el micrófono del templo eran coreados por la gente de los pueblos vecinos en su ida y vuelta y por los asistentes a la Procesión.

Programa de la Santa Missió celebrada a Vilanna el Nadal de 1958.

La instal·lació d'altaveus va tenir el seu punt àlgid a partir dels anys 1953-1954.

També altres missions no organitzades per Casa Missió els utilitzaven, com la que es va celebrar per la Setmana Santa de 1955 a la ciutat de Girona. No van dubtar a instal·lar-los a dalt del campanar de la Catedral, «que se oían desde toda la ciudad. Desde allí se anunciaba por la mañana el Rosario de la Aurora, y al toque de la oración se difundían cánticos misionales» (*Butlletí de l'Església de Girona*, 15 de març de 1955: 58-60). També se'n feia ressò el diari local *Los Sitios* (4 març 1955: 2), que afirmava que els càntics eren «entonados por la Schola Cantorum del Seminario Conciliar y grabados en cinta magnetofónica» i que foren «una y otra vez retransmitidos por el potente servicio de altavoces que los hace resonar hasta el último confín de la urbe».

Per regla general, els altaveus de les missions populars tenien 80 watts (20 watts a cadascun dels quatre altaveus). Malgrat la potència, no hi va haver queixes. Normalment se'n posaven quatre, dos a cada costat del campanar: «Los potentes altavoces instalados en la torre del campanario hicieron llegar la voz de los misioneros a los que viven en casas de campo y en grupos de casas situadas fuera del casco urbano.» (De la missió celebra-

da a Blanes. *Butlletí de l'Església de Girona*, 15 novembre 1961: 282).

L'emissió de la simpatia era un dels «programes» que es feien en les missions populars organitzades per Casa Missió. Mn. Joan Marqués Suriñach la va impulsar per primera vegada l'any 1954. Es presentava cada dia al migdia, i consistia a fer participar els infants del poble.

La programació que s'oferia pels altaveus era com si sortís per ràdio. Era el primer pas del que seria després la «ràdio de la missió». Cada dia, cap a les 7.30, es retransmetia la missa. Després es tancava i es tornava a obrir a les 11 per oferir una *Missió Infantil* que consistia en prèdiques adreçades als més menuts del poble. A continuació hi havia la *Missió de la Simpatia*, i en acabar, a la una del migdia, s'oferia el *Guió Radiofònic*. Aquest era una mena de magazine amb entrevistes a persones del poble, sobre temes relacionats amb el catecisme i amb el dogma. Durava una hora, i es tornava a tancar. A la tarda es tornava a obrir cap a les 5 aproximadament, amb una emissió adreçada als malalts. Hi havia xerrades doctrinals, entrevistes... Durava una hora. Després, a excepció d'alguns casos, es tancaven els altaveus i es tornava a obrir al vespre, normalment a les 7 o a les 8, per oferir un acte missional que consistia en el rés del rosari, el punt doctrinal i un sermó. El punt doctrinal era un diàleg entre dos missioners sobre els manaments de la Llei de Déu. Un preguntava i posava objeccions, i l'altre responia. Es tractava de fer un diàleg amè. Tant el punt doctrinal com el sermó duraven mitja hora cadascun.

Tots els actes missionals eren retransmesos pels altaveus, a excepció de les conferències nocturnes, que s'organitzaven després del sermó.

Aquesta programació s'alterava els dissabtes i diumenges, però es mantenia inalterable els dies de cada dia, des del dimecres que començava fins al diumenge de la setmana següent; per tant, deu dies.

LA RÀDIO DE LA MISSIÓ

La instal·lació dels altaveus va venir completada després amb una emissora de ràdio que retransmetia els actes. Una de les primeres emissions radiofòniques documentades és la ja esmentada de 1955 en la Santa Missió celebrada a la ciutat de Girona. Aquesta, però, no va ser convocada només pels missioners de Casa Missió, sinó per diferents ordes religiosos com els dominics, els jesuïtes, els claretians i un missioner de Casa Missió, Mn. Jordi Carrera. Va començar el 23 de febrer i va finalitzar el 6 de març. Es llegeix en el *Butlletí de l'Església de Girona* (15 març 1955: 60) que «la radio fue un poderoso elemento auxiliar para el perfecto desarrollo de la Misión principalmente en los actos dedicados a los enfermos». L'emissora es podia sintonitzar en els 940 kHz de l'ona mitjana.³

3. Si es llegeix el diari *Los Sitios* (24 febrer 1955: 2) es diu que l'emissora es pot sintonitzar en «onda normal de 319 m, equivalente a 490 kilociclos.» Es tracta d'un error tipogràfic que es va anar repetint la resta de dies, ja que 319 metres equivalen a 940 kHz i no a 490 kHz.

Record de la Santa Missió celebrada el febrer de 1959 a Sords.

Programa de la Santa Missió celebrada a Sant Julià de Ramis el febrer de 1960.

Els organitzadors demanaven a través de *Los Sitios* (6 de març de 1955: 2) que «los fieles cuyos domicilios estén situados en el trayecto que recorrerá la procesión eucarística de conclusión de la Santa Misión, coloquen sus aparatos de radio en las ventanas y balcones y sintonicen con la Emisora «Santa Misión», que emitirá, a partir de las 3.30 de la tarde, (...) desde la cual serán dirigidos todos los cantos de la Procesión». La iniciativa va tenir èxit: «ya que de esta forma la procesión en masa, en la que formaban cerca de diez mil personas, cantaban al unísono las alabanzas al Señor y a la Santísima Virgen» (*Los Sitios*, 8 de març de 1955: 2).

El triomf d'aquella «ràdio de la missió», com a suport dels actes que es portaven a terme, va animar els missioners de Casa Missió a utilitzar la ràdio. Ho feren a final dels anys 50, i l'experiència va tenir una durada aproximada d'uns deu anys. Ja es coneixen emissions documentades de la ràdio promoguda des de Casa Missió el 1958 a Vilanna. Aquelles primeres emissions es van realitzar per ona curta. La part tècnica es va encomanar tot primer a Pere Guitart, el mateix que instal-

lava els altaveus. Guitart es va encarregar d'unes cinc o sis emissions. Es tenen exemples d'emissions amb ona curta a Vilanna (1958), Sords (1959) i Sant Jordi Desvalls (1959).

Al cap de poc, es va optar per passar a l'ona mitjana, ja que es guanyava en qualitat de so i era més fàcil sintonitzar-la. Tant l'emissora com la megafonia van ser encomanades a Josep Figueras, de la Bisbal.

L'emissora d'ona mitjana era senzilla. Tenia 10 watts de potència que sortien d'una antena tipus *marconi*. Aquesta antena de ràdio consistia en un fil penjat entre els teulats de dos edificis, normalment entre el temple parroquial i una casa del voltant, o bé des del campanar de l'església fins a una punta del mateix edifici. Tenia una llargada aproximada de 84 metres.

Josep Figueras també era l'encarregat de muntar els equips de baixa freqüència. L'estudi era normalment a la rectoria, i consistia habitualment en dos o tres micròfons, dos tocadiscs, una platina de casset i, si calia, un magnetòfon. A vegades, també s'havia muntat un altre estudi de reforç en el mateix temple parroquial.

PARROQUIA DE MEDINA	
Por el alquiler de la emisora	2000 Ptas.
Por el alquiler de un equipo modulador extra	1200 ,,
Por el alquiler de un amplificador con tres altavoces al campanario	1300 ,,
Alquiler de una columna sonora y 2 altavoces individuales	300 ,,
Alquiler de un tocadiscos	200 ,,
Transporte aparatos de ida y vuelta	330 ,,
Total	5330 Ptas.

26-12-61

Factura del que va costar l'emissora missional de Medinyà l'any 1961.

EL NOM

L'emissora també tenia en molts casos un nom que anava relacionat amb el del poble, del patró o patrona de la vila o, simplement, amb la Mare de Déu. Aquestes emissores, a excepció de la primera, van funcionar en missions organitzades per Casa Missió:

- Emisora Santa Misión (Girona, 1955)
- Ràdio Fàtima (Vilanna, missió de Nadal 1958)
- Ràdio Sant Jordi (Sant Jordi Desvalls, 1959)
- Sempre Verge Maria (Sors, 1959)
- Ràdio Nostra Senyora del Remei (Anglès, 1959)
- Ràdio Sant Julià (Sant Julià de Ramis, 1960)
- Ràdio Camallera (Camallera, 1960)
- Emissora diocesana (Sant Llorenç de la Muga, 1961)
- Emissora Missional (Medinyà, 1961)
- Ràdio Missionera (Porqueres, Nadal 1961)
- Emissora diocesana (Santa Susanna, 1962)
- Emissora missional (Vulpellac, 1963)
- Emissora Missionera (Caldes de Malavella, 1973)

Els pares missioners, amb la col·laboració del rector, eren els «locutors» de les emissions radiofòniques. La música que es posava era clàssica. Es va retransmetre sempre en català. En aquelles poblacions on hi havia emigració d'altres punts de l'Estat (Andalusia, Extremadura...) la retransmissió era bilingüe. Eren pocs casos.

Els guions es preparaven al llarg del dia o bé s'improvisaven.

L'estudi estava instal·lat a les dependències de la rectoria o a dins mateix del temple.

A quasi totes les missions hi havia emissora de ràdio. Qui ho decidia era el rector en el moment de contractar-la. La gran majoria desitjava tenir aquest suport de comunicació, malgrat la despesa econòmica que suposava.

El cost d'una missió anava a compte de la mateixa parròquia. Els diners sortien dels fons parroquials, dels diners que es recollien per a tal fi i de benefactors. Si no

es podia pagar el cost de l'emissora, aleshores s'emetia només per altaveus.

POTÈNCIA I FREQUÈNCIES

El radi de penetració amb una qualitat de so perfecte era d'uns 20 quilòmetres. Se sap pel *Butlletí de l'Església de Girona* (15 de març de 1960: 68) que Ràdio Sant Julià va ser «una potente emisora» que «retransmitia todos los actos, escuchados con avidez, hasta entre los pueblos vecinos que se aprovecharon así de las enseñanzas...».

Els 10 watts eren una potència suficient perquè s'escoltés l'emissora en el lloc on es desenvolupava i a les poblacions veïnes. Ara bé, el radi d'acció pot sorprendre. Així, en la missió celebrada a Borrassà l'abril de 1961, es va poder escoltar fins i tot a Perpinyà i a Barcelona (*Butlletí de l'Església de Girona*, 15 de juliol de 1961: 169):

Gracias a la potente emisora, perfectamente oída desde Perpignan y Barcelona, y aún, según referencias autorizadas, de regiones más lejanas, ha sido seguida con gran interés por multitud de pueblos de la Diócesis, que oían perfectamente las transmisiones; resultando así una Misión de gran proyecto espiritual en la parroquia y también en la comarca.

Mn. Josep Maria Fàbrega, en un sermó pronunciat a Caldes de Malavella el 1983 amb motiu dels deu anys d'haver-s'hi celebrat la missió, explicava que «molts eren els que, des de casa seva, moltes vegades durant el treball amb el bestiar, escoltaven a través dels transistors l'Emissora Missionera. Vam saber que des de Girona, Banyoles, Celrà, Flaçà, la Bisbal, Blanes, etc., podien seguir perfectament els actes missionals».

Es pot imaginar, doncs, que en algunes ocasions la potència era molt superior a 10 watts.

Aquestes són algunes de les freqüències d'aquestes emissores:

- Emisora Santa Misión (Girona): 940 kHz (OM)
- Ràdio Fàtima (Vilanna): 40 kHz (OC)
- Ràdio Sempre Verge Maria (Sors): 40 kHz (OC)
- Ràdio Nostra Senyora del Remei (Anglès): 850 kHz (OM)
- Ràdio Sant Julià: 900 kHz (OM)
- Ràdio Camallera: 1200 kHz (OM)

Per si hi havia dubtes d'on sintonitzar-la, en el programa de la missió celebrada a Vilanna s'indicava que Ràdio Fàtima «retransmetrà per ona curta de 40 metres, i es trobarà entre Ràdio Andorra i Ràdio Madrid i es podrà sentir en un radi de 10 km». La Ràdio Missionera de Porqueres, segons anunciava també el seu programa, emetria per «Onda normal entre E.AJ. 1 de Barcelona i Ràdio Saragossa».

Els mateixos organitzadors de la missió facilitaven

transistors a aquelles persones que no en tenien. Es llegeix en el programa de la missió mariana celebrada a Anglès el mes de setembre de 1959: «Los que estén impedidos, por enfermedad, de acudir a los actos marianos y no posean aparato de radio, avisen cuanto antes a fin de facilitarles uno».

A Sarrià de Ter, la missió que s'hi va portar a terme el març de 1963 va comptar amb dues emissores (*Butlletí de l'Església de Girona*, 15 de juny de 1963: 149):

Contribuyeron en gran manera a la difusión de los actos misionales las dos emisoras colocadas en las dos iglesias parroquiales y los potentes altavoces en sus campanarios, participando así todo el público de los mismos (...).

Quan no hi havia l'emissora de la missió, es comptava amb la col·laboració d'alguna ràdio local ja existent que retransmetia part dels actes. Per exemple, Ràdio Olot participava en la que es va convocar l'octubre de 1955 (*Butlletí de l'Església de Girona*, 15 de gener de 1956: 30) i La Voz de la Costa Brava de Palamós, en la de novembre de 1961.

També s'havia donat algun cas que, tot i existir la ràdio de la missió, l'emissora local de la població retransmetés algun acte. És l'exemple, a Girona, de Radio España de Gerona el febrer-març de 1955 (*Los Sitios*, 25 de febrer de 1955: 2) i, a Blanes, de Ràdio Blanes l'octubre de 1961 (*Butlletí de l'Església de Girona*, 15 de novembre de 1961: 282).

En algun cas, l'emissora es va instal·lar vuit dies abans de celebrar-se la missió. A Sant Mori, l'abril de 1961 (*Butlletí de l'Església de Girona*, 15 maig 1961: 115).

Els missioners de Casa Missió mai no van demanar permís al govern de l'Estat per muntar-la.

LA FI DE LES MISSIONS POPULARS

Des de l'any 1940 —data de la primera missió documentada després de la Guerra Civil— fins el 1967 hi ha comptabilitzades 202 missions populars organitzades per Casa Missió. És notòria la davallada un cop acabat el Concili Vaticà II.

BIBLIOGRAFIA

Butlletí de l'Església de Girona. Diversos exemplars.
CONSTANS, L. G. (1952). «Misiones predicadas en Bañolas», *Horizontes*, desembre 1952, p. 2-4. Banyoles.
Diccionari d'Història eclesiàstica de Catalunya, Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2000, vol. II, p. 633.
Horizontes. Banyoles. Diversos exemplars.

De les últimes, cal tenir en compte les de Caldes de Malavella (1973) i la Vall d'en Bas (1987), ambdues amb emissora missional. En la de la Vall d'en Bas, se sap que «cada dia es feia un resum de l'acte missional del dia abans. També hi havia un diàleg amb algú de la Vall i es contestaven les preguntes que es feien per escrit» (*Butlletí de l'Església de Girona*, maig de 1987: 334).

Cal no deixar de banda una altra mena de missió popular que es va organitzar al santuari de la Mare de Déu dels Àngels l'any 1993 amb motiu de la celebració dels 50 anys de la reposició de la imatge de la marededéu. La idea va sortir de Mn. Joan Juanola, aleshores rector del santuari, que va comptar amb l'assessorament de missioners de Casa Missió de Banyoles. Des de l'11 de setembre de 1993 va començar a emetre en període de proves una selecció musical. La programació oficial va començar sense interrupció el dissabte dia 18 fins al diumenge dia 26 de setembre. Els estudis es van muntar en el mateix santuari i va comptar amb dos locutors de ràdio professionals que van retransmetre tots els actes. També es van emetre programes formatius i catequètics aconsellats pels missioners de Casa Missió. El repetidor era de gran potència, 10 kW, i estava instal·lat a Rocacorba.

La darrera missió popular a la diòcesi de Girona va ser la del mes de novembre de l'any 2000 a Palafrugell, organitzada per la parròquia. Va portar per nom «Missió-jubileu». Es va desenvolupar en el temple parroquial i en 40 cases de fidels. No hi va haver emissora missional. Amb tot, l'emissora local (Ràdio Palafrugell) va dedicar dues entrevistes a parlar-ne i se'n feia ressò a l'apartat d'agenda.

L'any 2008 els missioners de Casa Missió eren sis, que es dedicaven a diferents tasques pastorals a parròquies, principalment del Pla de l'Estany. N'havien arribat a ser divuit.

El Concili Provincial Tarraconense celebrat el 1995 recomana en la seva resolució núm. 15 «les missions populars —degudament actualitzades—, les jornades i els curssets de formació cristiana, i els exercicis espirituals de molta tradició i fruit en el nostre poble».

MARQUÈS CASANOVAS, J. (1986). «El P. Planas i la Casa Missió», *Butlletí de l'Església de Girona*, juliol-agost de 1986, p. 396-406. Girona.
SOLER SOLEY, A. (2005). «La Casa Missió de Banyoles», *Butlletí de l'Església de Girona*, maig de 2005, p. 394-395. Girona.
Web de l'Arxiu diocesà. <http://www.arxiuadg.org>